

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
Риторична майстерність корекційного педагога
підготовки магістра
спеціальності 016 Спеціальна освіта
освітньо-професійної програми Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)

Силабус освітнього компонента «Риторична майстерність корекційного педагога» підготовки магістра галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта, за освітньо-професійною програмою «Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)»

Розробник: Мацюк Зоряна Сергіївна, доцент кафедри спеціальної та інклузивної освіти, кандидат філологічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Ірина Кузава

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклузивної освіти

протокол № 2 від 21 вересня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Ірина Кузава

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання		Вибіркова
Кількість годин/кредитів <u>120/4</u>		Рік навчання 1
ІНДЗ: ε	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> Спеціальність <u>016 Спеціальна освіта</u> Освітньо-професійна програма Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка) Освітній рівень: перший (магістерський)	Семестр 2-ий Лекції <u>10</u> год. Практичні (семінарські) – 14 год. Лабораторні – год. Індивідуальні – год. Самостійна робота – <u>88</u> год. Консультації – <u>8</u> год. Форма контролю: залік
Мова навчання		Українська

II. Інформація про викладачів

ПП: Мацюк Зоряна Сергіївна

Науковий ступінь: кандидат філологічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри спеціальної та інклузивної освіти

Контактна інформація: +380663727954, Maciuk.Zoriana@vnu.edu.ua,
Zoriana_Matsiuk@ukr.net

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Силабус освітнього компонента (далі – ОК) «Риторична майстерність корекційного педагога» є вибірковим документом Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою спеціальної та інклузивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 016 Спеціальна освіта денної форми навчання. Силабус укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЕКТС).

Визначає обсяги знань, що зазначені у освітній програмі і які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти; алгоритм вивчення навчального матеріалу освітнього компонента; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Для засвоєння дисципліни використовують базові знання, вміння і навички з педагогіки, психології, основ педагогічної майстерності.

2. Пререквізити вивчення ОК: «Дидактика інклузивної освіти», «Теорія і практика інклузивного виховання», «Доступність і універсальний дизайн у закладах спеціальної та інклузивної освіти».

Постреквізити вивчення ОК: виробнича (адміністративно-управлінська) практика у закладах з інклюзивним навчанням, навчальна (організаційно-методична) практика у закладах з інклюзивним навчанням, переддипломна практика.

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета ОК – засвоєння здобувачами освіти базових знань, формування у майбутніх фахівців систематизованих уявлень, практичних умінь володіти мовними засобами, спілкуватися з дотриманням норм сучасної української мови та мовленневого етикету, сформувати уміння впливати словом та віртуозно відтворювати експресивно- емоційний зміст художніх творів.

Сучасні вимоги до професійної підготовки фахівців зумовили нові завдання вищої школи, одне з яких – формування комунікативної компетентності майбутнього корекційного педагога. Специфіка педагогічної діяльності передбачає оволодіння навичками спілкування у визначеному професійному колективі, уміннями, що забезпечують вирішення завдання, які становлять зміст професійної педагогічної діяльності.

Завдання ОК: ознайомити з основами класичної та сучасної риторики як науки про мисленнєво-мовну діяльність, спрямовану на переконання, вплив і досягнення цілей у процесі мовної комунікації, а також виробити у студентів уміння й навички аналізувати та продукувати тексти різного типу відповідно до мети, спрямування й умов спілкування в процесі їхньої майбутньої професійної діяльності.

Вивчаючи курс «Риторична майстерність корекційного педагога», варто осмислити та засвоїти:

- знання про риторику як науку та мистецтво;
- ключові поняття курсу;
- надбання риторичної науки в персоналіях і їх наукових доробках;
- кращі зразки ораторських творів визначних риторів минувшини та сьогодення для подальшого послугування їхнім досвідом;
- риторичні знання про зміст, правила та норми спілкування, про вимоги до мовленнєвої поведінки в різних комунікативно-мовленнєвих ситуаціях;
- основні комунікативно-мовленнєві (риторичні) уміння;
- специфіку мовленневого ідеалу як компонента загальної культури та педагогічного мовленнєвого (риторичного) ідеалу;
- особливості полемічного мистецтва, культури конструктивного діалогу (диспуту, полеміки, дискусії), етики оратора;
- навички самостійного створення промов різного жанру, виду й спрямування, ґрутованих на здобутих знаннях;
- критерії досконалого мовлення на основі критичного аналізу власного висловлювання та суспільної мовної практики.

4. Результати навчання (компетентності)

Відповідно до освітньо-професійної програми «Корекційна психопедагогіка (олігофренопедагогіка)» у результаті вивчення ОК «Риторична майстерність корекційного педагога», у здобувачів вищої освіти необхідно сформувати такі **компетентності**:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК-3. Здатність працювати в команді.

ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультивативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.

СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.

СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

Результати навчання (РН):

РН 2. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань, створення нових та удосконалення традиційних технологій викладання і супровождения та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

РН 9. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій в сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 10. Відшуковувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН 12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН 14. Створювати та реалізовувати наукові розробки та/або освітні проєкти, спрямовані на підвищення якості організації освітнього середовища для дітей з особливими освітніми потребами.

Soft skills (т. зв. «м'які навички», «соціальні навички», «універсальні навички» чи «навички успішності»): навички комунікації; здатність брати на себе відповідальність; вміння налагоджувати міжособистісні контакти; працювати в команді; розуміння важливості дедлайнів; здатність логічно і системно мислити; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та інше.

Методи навчання: загальнонаукові та психолого-педагогічні методи; сучасні методи корекційного навчання: теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі, методи організації самостійної роботи, контрольно-оцінювальні; традиційні та нетрадиційні методи навчання. Зокрема: 1) словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (вправа, практична робота) (за джерелом інформації); 2) індукція, дедукція; традукція (за логікою викладу); 3) пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі (за рівнем пізнавальної активності); 4) методи оволодіння знаннями, формування умінь і навичок, застосування отриманих знань, умінь і навичок (за основними дидактичними завданнями, які необхідно вирішувати на конкретному етапі навчання); 5) інтерактивні методи тощо.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Основні етапи становлення і формування риторики						
ТЕМА 1. Риторика як наука і мистецтво та елемент загальної	12	1	1	10	-	ДС, РМГ, ІРС, Т / макс. к-сть балів за

культури корекційного педагога						практ. заняття - 8
ТЕМА 2. «Риторична майстерність корекційного педагога» як освітній компонент	13	1	2	10	-	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 3. Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації	13	1	2	10	-	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 4. Діалогічне красномовство. Мистецтво полеміки.	12	1	1	10	-	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 5. Основні комунікативні ознаки культури мовлення	11	1	2	8	-	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
Разом за модулем 1	61	5	8	48	-	40
Змістовий модуль 2. Техніка публічного переконання фахівця корекційної освіти						
ТЕМА 6. Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації	12	1	1	10	-	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 7. Техніка мовлення. Складові техніки мовлення	9	1	1	5	2	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 8. Засоби логіко-емоційної виразності мовлення організатора корекційної освіти	15	1	2	10	2	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 9. Екстравінгвістичні засоби комунікації	9	1	1	5	2	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
ТЕМА 10. Відеотренінг з ораторського мистецтва	14	1	1	10	2	ДС, РМГ, ИРС, Т /8
Разом за модулем 2	59	5	6	40	8	40
ІНДЗ						20
Всього годин/Балів	120	10	14	88	8	100

Примітки: ^{1/} Moodle, Zoom – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі , відповідно до Положення про електронний курс навчальної дисципліни у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, Положення про дистанційне навчання у Волинському національному університеті імені Лесі Українки, наказів ректора.

^{2/} Методи та форми контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ИРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, аналітичне есе, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Таблиця 3

№	ТЕМИ	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Основні етапи становлення і формування риторики		
1	ТЕМА 1. Риторика як наука і мистецтво та елемент загальної культури організатора корекційної освіти. Скласти 20 тестових завдань з теми різного рівня складності.	10
2	ТЕМА 2. «Риторична майстерність корекційного педагога» як освітній компонент. Скласти буктрейлер на тему «Риторика в освітній сфері».	10
3	ТЕМА 3. Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації.	10

	Створити відеопрезентацію: «Язык – друг і ворог особистості».	
4	ТЕМА 4. Діалогічне красномовство. Мистецтво полеміки. Скласти 20 тестових завдань з теми різного рівня складності.	5
5	ТЕМА 5. Основні комунікативні ознаки культури мовлення. Створити фотоколаж основних комунікативних ознак культури мовлення оратора.	8
Змістовий модуль 2. Техніка публічного переконання фахівця корекційної освіти		
6	ТЕМА 6. Риторика як інтегративна наука публічної переконуючої комунікації. Записати відео особистого виступу та проаналізувати помилки	10
7	ТЕМА 7. Техніка мовлення. Складові техніки мовлення. Скласти фотоколаж складових техніки мовлення.	10
8	ТЕМА 8. Засоби логіко-емоційної виразності мовлення організатора корекційної освіти. Створити відеорепортаж емоційного мовлення ораторів.	10
9	ТЕМА 9. Екстравігантичні засоби комунікації. Скласти 20 тестових завдань з теми різного рівня складності.	10
10	ТЕМА 10. Відеотренінг з ораторського мистецтва. Рольова гра у вигляді однієї із форм (лекція, політична промова, панельна дискусія, круглий стіл) з подальшим переглядом відеозапису, аналізом і обговоренням з учасниками заходу.	5
РАЗОМ:		88

7. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Індивідуальне науково-дослідне завдання – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета науково-дослідного завдання: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування теоретичних знань із ОК, удосконалення навичок самостійної науково-дослідної діяльності.

Завдання: підгответте та запишіть відеоролик у вигляді однієї із форм (виступ, політична промова, панельна дискусія, круглий стіл) з подальшим переглядом відеозапису, аналізом і обговоренням з учасниками заходу.

Критерії оцінювання ІНДЗ

Таблиця 4

Максимальна к-ть балів	Критерії оцінювання роботи
3 балів	Актуальність обраної проблеми
4 бала	Відповідність вимог до оратора
6 бала	Якість, чіткість, послідовність викладу, дотримання усіх структурних вимог, розкриття теми, висновок
1 балів	Творчий підхід до виконання ІНДЗ
2 балів	Якість оформлення роботи
20 балів	Разом

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Риторична майстерність корекційного педагога» здійснено на основі результатів поточного контролю знань відповідно до

Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 28.06.2022 р. (URL: <https://v.gd/DgfFFL>) за **100-бальною шкалою**. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК.

Поточний контроль здійснено під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізовано в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента. Здобувачі вищої освіти мають виконувати та надавати викладачеві виконані завдання до кожного практичного заняття в день його проведення, відповідно до розкладу. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінено на практичних заняттях із відповідної теми.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи здобувача освіти без планування, проведення модульних контрольних робіт за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК (оцінювання за шкалою від 0 до 100).

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрati ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи.

У разі, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання будуть анульовано. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом ОК, з метою підвищення оцінки не дозволено. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Політика щодо академічної добродетелі. Дотримання академічної добродетелі здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недобродетелі в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів plagiatu чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, екзамену – заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної добродетелі не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до «Кодексу академічної добродетелі Волинського національного університету імені Лесі Українки» (URL: <https://v.gd/FJ6BHO>).

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних

причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснено на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають і освітньому компоненту в цілому, і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

V. Підсумковий контроль

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснено під час *поточного контролю* за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента «Риторична майстерність корекційного педагога» в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Орієнтовний перелік питань, котрі виносяться на залік:

1. Визначення риторики від давнини до сучасності. Риторика й ораторське мистецтво.
2. Професійна риторика. Предмет, завдання і структура курсу.
3. Категорії риторики: еtos, пафос, логос. Основні роди і види (жанри) красномовства.
4. Особливості професійної риторики: традиції та сучасність.
5. Монолог, діалог, полілог як риторичні форми професійного красномовства.
6. Володіння словом як проблема соціального, професійного і особистого благополуччя.
7. Історія ораторського мистецтва.
8. Своєрідність риторики як самостійної теоретико-прикладної науки.
9. Риторична формула: закони управління мисленнєво-мовленнєвою діяльністю.
10. Риторична модель Арістотеля: оратор; слово; аудиторія; зворотний зв'язок; ситуація спілкування.
11. Риторична етика: «Язык – друг і ворог особистості». Двоісте ставлення до мовлення і риторики.
12. Красномовство істинне і хибне (псевдокрасномовство).
13. Маніпулятивна риторика (антириторика).

14. Образ ритора та особистість мовця: духовно-моральні засади єдності думки, слова, риторичного вчинку на засадах християнської етики.
15. Підготовка до виступу: вибір теми, складання плану, збирання матеріалу, запис промови, розмітка тексту знаками партитури, тренування.
16. Особливості методів навчання у закладах вищої освіти. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання.
17. Інтерактивні методи навчання: методика проведення та рекомендації щодо їхнього застосування.
18. Структура ораторського твору.
19. Типи підготовки до промови, переваги і недоліки кожного з них.
20. Закон моделювання аудиторії. Прогнозування соціально-психологічних ознак.
21. Стратегічний закон. Системна побудова оратором стратегії впливу на аудиторію.
22. Тактичний закон.
23. Психологічні аспекти впливу.
24. Цільова установка оратора. Завдання та надзавдання.
25. Архітектоніка промови: вступ, нарація (виклад), розробка (аргументація), заключна частина. Варіанти схеми.
26. Активізація мисленнєвої та почуттєво-емоційної діяльності аудиторії.
27. Способи мовленнєвого впливу: прямі і непрямі.
28. Мовленнєвий закон. Комуникативні якості мовлення: правильність, виразність, багатство, ясність, точність, стисливість, доцільність, художня образність.
29. Техніка мовлення. Поради ораторам.
30. Співвідношення виступу та імпровізації.
31. Емоційні моменти комунікації. Класифікація суперечок.
32. Педагогічне спілкування як діалог. Функції, структура та стилі педагогічного спілкування.
33. Системно-аналітичний закон. Аналіз якості та ефективності продукту мисленнєво-мовленнєвої діяльності.
34. Встановлення контакту із слухачами.
35. Способи привернення та утримання уваги слухачів.
36. Змістовні способи привернення уваги слухачів.
37. Невербалні засоби активізації уваги слухачів.
38. Комуникативна, перцептивна та інтерактивна сторони педагогічного спілкування.
39. Культура слухання. Бар'єри у процесі спілкування.
40. Рольова гра у вигляді однієї із форм (лекція, політична промова, панельна дискусія, круглий стіл) з подальшим переглядом відеозапису, аналізом і обговоренням з учасниками заходу.

VI. Шкала оцінювання Оцінювання знань здобувачів освіти під час аудиторних занять

Таблиця 5

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень
8 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який повним обсягом володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи водночас обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки
6 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрутовано його викладає, в основному розкриває

	зміст теоретичних запитань і практичних завдань, використовуючи воночас обов'язкову літературу, послуговується науковою термінологією. Однак при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки
4 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання освітнього компонента, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань
2 бали	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді
0 балів	Оцінюється відповідь здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Таблиця 6

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	
82–89	
75–81	Зараховано
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література

Основна:

1. Кацавець Р. Ораторське мистецтво. Підручник / Р.С. Кацавець. 2-ге вид., доповнене. Київ: Алерта, 2018. 216 с.
2. Лісовський П.М. Суспільна риторика: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2012. 244 с.
3. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності: Навчальний посібник. Київ: Кондор, 2010. 181 с.
4. Ораторське мистецтво: підручник / М.П.Требін, Г.П.Клімова, Н.П. Осипова [та ін.]; за ред.: М.П.Требін, Г.П.Клімова, Н.П. Осипова. Харків: Право, 2015. 208 с.
5. Риторика: підручник / З. Куньч, Г. Городиловська, І.Шмілик. Львів: Львівська політехніка, 2017. 496 с.
6. Риторичний практикум / за заг. ред. З. Куньч. Ляївів: Львівська політехніка, 2018. 212 с.
7. Фенко М., Мацюк З. Красномовство : навч. посібник. Луцьк : Вежа-Друк, 2015. 212 с.

Додаткова:

8. Навчально-методичний посібник з курсів «Основи риторики» та «Професійна риторика» / укл. Гузенко І.І. – Львів, 2014. – 328 с.
9. Мова української юриспруденції / Пивоваров В.М., Єрахторіна О.М., Лисенко О.А. Харків: Право, 2020. 330 с.

Інтернет-видання:

10. Колотілова Н. Риторика : <http://westudents.com.ua/knigi/549-ritorika-kolotlova-na.html>

11. Мацько Л., Мацьк О. Риторика. Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2006: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/1045/Mac'ko_L._%B2.pdf
12. Олійник О. Ділове спілкування. Навчальний посібник. Красноармійськ, 2009 : http://www.kii.donntu.edu.ua/kaf_sgp/metod_dilove_spilkuv.pdf
13. Олійник О. Риторика : http://pidruchniki.ws/15840720/ritorika/ritorika_oliynik_ob_i
14. Онуфрієнко Г. Риторика. Навчальний посібник : <http://uchebniks.net/book/186-ritorikanavchальнij-posibnik-onufriyenko-gs.html> (дата звернення 12.10. 2019).
15. Сайтарли І. Культура міжособистісних стосунків. Київ, 2007 : <http://pidruchniki.ws/15840720/>